

ILMANLAADUN SEURANTA JA SEURANNAN KEHITTÄMINEN LAPISSA

MELAYMP 15.01.2019 § 12

Valmistelija ympäristöpäällikkö Aapo Mäenpää

Lapin ELY-keskus on lähettänyt 19.9.2017 päivätyyn kirjeeseen, jossa kuntia (Kemi, Rovaniemi ja Tornio) pyydetään selvittämään ilmanlaadun seurannan riittävyys ja jatkotoimenpiteet.

Ympäristönsuojelulain mukaan kunnan on alueellaan huolehdittava paikallisten olojen edellyttämästä tarpeellisesta ympäristön tilan seurannasta asianmukaisin menetelmin (YSL 527/2014, 143§). Asetuksen (79/2017) 11§:n mukaisesti ilmanlaadun seurannan riittävyys on tarkistettava vähintään viiden vuoden välein asetuksen liitteessä 2 olevan II-kohdan mukaisesti.

Lapin ELY-keskuksen alueella väestö on keskittynyt Kemi-Tornion ja Rovaniemen seudulle. Kyseisillä alueilla seurantaa on tehty yhteistarkkailuna toiminnanharjoittajien kanssa, jolloin myös toiminnanharjoittajien ympäristölupien lupamääräyksiä yhteistarkkailuvelvoite on tullut täytettyä.

Viimeisimmät varsinaiset koko väestökeskittymän yleistä altistusta kuvaavat ilmanlaadun seurantamittaukset on Torniossa tehty vuosina 2012 ja 2014.

"Lapin ELY-keskus edellyttää Tornion, Kemin ja Rovaniemen kuntia yhdessä tai erikseen alueensa yhteistarkkailuun velvoitettujen (asiasta annettu määräys ympäristöluvassa) toiminnanharjoittajien kanssa vertaamaan edellä mainittujen seurantamittausten tuloksia (ml. muut alueilla tehdyt suuntaa-antavat mittaukset ja mallinnukset) asetuksen (79/2017) raja-arvoihin ja erityisesti sen liitteessä 2 esitettyihin arviointikynnyksiin. Vertailun perusteella kuntien tulee tehdä arvio ilmanlaadun seurannan riittävydestä ja jatkosta alueellaan perustuen asetuksen (79/2017) vaatimuksiin edellä mainituista arviointikynnyksistä, asetuksen liitteiden 3 ja 4 mittausalueiden valinnasta ja mittausasemien sijoittamisesta sekä liitteen 8 mukaisista seurantamenetelmien laatutavoitteista.

Tieto ilmanlaadun seurannan riittävyyden tarkistamisesta ja ehdotus seurannan (yhteistarkkailun) toteuttamisesta jatkossa (seuraava viiden vuoden jakso) tulee toimittaa Lapin ELY-keskukselle 31.12.2018 mennessä."

Asian johdosta järjestettiin Tornion kaupungintalolla neuvottelu 10.12.2018. Neuvottelussa olivat edustettuina Tornion kaupungin lisäksi Outokumpu Stainless Oy/ Outokumpu Chrome Oy, Tornion Voima Oy ja SMA Mineral Oy.

Neuvottelussa käytiin läpi asetuksen liitteessä 2 olevia seurattavia ilmanlaadun parametrejä. Todettiin, että neuvottelussa mukana

olevat tahot toimivat niin, että toimialueella (Torniossa) suunnitellaan järjestettäväksi vuoden mittainen ilmanlaadun yhteistarkkailu vuosien 2020 ja 2021 aikana. Mitattavia ilmanlaadun parametrejä olisivat typpidioksidi ja typen oksidit, hengitettävät hiukkaset (PM₁₀) ja pienhiukkaset (PM_{2,5}). Hiukkasista määritettäisiin metallit vuonna 2013 tehdyn analyysivalikoiman mukaisesti sekä elohopea. Hiukkasista määritettäisiin myös PAH-yhdisteet.

Suunnitelman mukaan mittauspisteitä olisi vähintään kaksi, joista yksi olisi Tornion kaupungin keskustassa ja yksi keskustajama-alueen ulkopuolella. Samaan aikaan ilmanlaatua mitattaisiin myös Outokummun tehdasalueella. Kyseinen mittauspiste ei kuuluisi asetuksen mukaiseen ilmanlaadun seurantaan, mutta toimisi alueella vertailupisteinä.

Hiilimonoksidin ja bentseenin määrittystä ei pidetä tarpeellisena, koska ajoneuvotiheys kaupunkialueella on pieni. Alueen päästöjen luonteesta johtuen myöskään rikkidioksidin määrittystä ei nähdä tarpeellisena.

LIITE

Ilmaselvitykset Torniossa vuosina 1985-2017

YMPÄRISTÖPÄÄLLIKKÖ AAPO MÄENPÄÄ :

Annetaan Lapin ELY-keskukselle edellä oleva selvitys ja käynnistetään yhteistarkkailun järjestämiseen liittyvät toimenpiteet.

MERI-LAPIN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA :

Hyväksyttiin

VALMISTELIJAT: ympäristöpäällikkö Aapo Mäenpää, (0407555891)

TÄYTÄNTÖÖNPANO: Ei muutoksenhakua

Otteet: Lapin ELY-keskus / Juha Hämäläinen
